

Förvaltningsrätten i Stockholm
Allmänna avdelningen
Enhet 16

YTTRANDE I MÅL 22541-12

Magelungens Behandlingscenter AB ./. Stockholms kommun, **Utbildningsnämnden**

Magelungen Utveckling AB har överklagat utbildningsnämnden i Stockholms beslut 2012-10-04 angående förändrat verksamhetsstöd, dnr. 12-452/7720.

Förvaltningsrätten har förelagt Stockholms kommun, Utbildningsnämnden, att yttra sig över överklagandet angående laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Beslut

Utbildningsnämnden har den 4 oktober 2012 fattat beslut på delegation om minskat verksamhetsstöd till Magelungen Utveckling AB (Bolaget).

Delegationsbeslutet är en följd av det beslut som utbildningsnämnden i Stockholm fattade den 27 september 2012 § 11 Tertialrapport 2. Beslutet lyder:

1. Tertialrapport 2 2012 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Förändringar avseende indikatorer fastställs.
3. Verksamhetsstödet ersättningsnivåer minskar med 25 procent för fjärde kvartalet 2012.
4. Det socioekonomiska anslaget minskas med 55 mnkr, att fördela på samtliga huvudmän.
5. En omfördelning inom budget för egenregi av 30 mnkr godkänns. Medlen förs från lokalkostnader och fördelas till skolor utifrån socioekonomisk nyckel.
6. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att se över systemet för verksamhetsstöd inom grundskola och gymnasieskola och redovisa översynen så snart som möjligt.

7. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 13,5 mnkr varav 3,5 mnkr avseende lokaler för fristående förskola med hög hyra samt 10 mnkr avseende en fortsatt satsning på att erbjuda läsplattor i undervisning, se bilaga 2.
8. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 75,0 mnkr i stimulansbidrag för fristående utförares utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
9. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 43,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
10. Nämnden ansöker om budgetjustering med 7 mnkr av kommunfullmäktiges reserverade medel för verksamhetsutveckling med it i eget kapital, till delfinansiering avseende upphandlingsarbetet med Skolplattform Stockholm.
11. Omedelbar justering.

Delegationsbeslutet är ett beslut av rent verkställande av beslutspunkterna 3. och 4.

Beslutet den 27 september 2012 anslogs på stadens anslagstavla den 10 oktober och togs bort den 1 november 2012.

Inställning

I första hand ska överklagandet avvisas och i andra hand lämnas utan bifall.

Skäl

Rätten att överklaga ett kommunalt beslut genom laglighetsprövning tillkommer kommunmedlem, se 10 kap. 1 § kommunallagen (KL).

Medlem av en kommun är enligt 1 kap. 4 § KL den som är folkbokförd i kommunen, äger fast egendom i kommunen eller är taxerad till kommunalskatt där.

Utbildningsnämnden bestrider att Bolaget är kommunmedlem och Bolaget saknar därmed rätt att överklaga beslutet. Överklagandet ska därmed avvisas.

Det överklagade beslutet saknar inslag av självständig bedömning och det är alltså fråga om ett beslut av rent verkställande art. Beslutet kan därför inte överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. 2 § punkten 3 KL och ska därmed avvisas.

Slutligen strider det överklagade beslutet inte mot lag eller annan författning i enlighet med 10 kap. 8 KL och ska därför avslås.

Bemötande

För det fall överklagandet inte avvisas utan talan tas upp till prövning anför Utbildningsnämnden följande.

Som framgår av beskedet daterat den 4 oktober 2012 har utbildningsnämnden med stöd av 14 kap. 2 § 2 st skolförordningen beslutat att minska den socioekonomiska ersättningen (grundbelopp) och verksamhetsstödet (tilläggsbelopp) genom att sätta ner återstående utbetalningar för kvartal 4 2012.

Av 14 kap. 2 § 2 st skolförordningen framgår att om hemkommunen minskar ersättningen till sin motsvarande verksamhet får bidrag till enskilda huvudmän minskas i motsvarande mån genom att återstående utbetalningar under budgetåret sätt ner.

Av 15 kap. 1 § skolförordningen följer att beslut enligt förordningen inte får överklagas. I paragrafens andra stycke erinras om att i 10 kap. KL finns bestämmelser om laglighetsprövning.

En laglighetsprövning kan endast angripas på de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL och prövningen är begränsad till beslutets laglighet. Såsom utbildningsnämnden uppfattar överklagandet anser Bolaget att utbildningsnämndens beslut strider mot lag eller annan författning i enlighet med 10 kap. 8 § 4 p. KL.

Likabehandlingsprincipen

Utbildningsnämnden uppfattar att Bolaget gör gällande att beslutet att minska ersättningsnivåerna är olagligt då likabehandlingsprincipen frångåtts samt att beslutet därför ska upphävas. Utbildningsnämnden uppfattar att Bolaget menar att det generella beslutet om sänkning inte omfattar de kommunala skolorna.

Utbildningsnämndens inställning är följande. Utbildningsnämndens beslut innebär att verksamhetsstödet ersättningsnivåer minskar med 25 procent för fjärde kvartalet 2012 och det socioekonomiska anslaget minskar med 55 mnkr, fördelat på samtliga huvudmän.

Utbildningsnämnden beslutade 2010 att införa en modell för beräkning av bidrag till verksamhetsstöd för elever i förskoleklass och grundskoleelever, se bilaga 1.

Modellen gäller för elever folkbokförda i Stockholm, oberoende av om eleverna går i en fristående eller kommunal skola. Utbildningsnämndens beslut avseende verksamhetsstöd omfattar därför elever som går i både fristående skolor och kommunala skolor och likabehandlingsprincipen har inte frångåtts.

Vad gäller den del av Utbildningsnämndens beslut som avser socioekonomiskt anslag (vilket utgör en del av grundbeloppet) framgår det direkt av beslutet att detta gäller samtliga huvudmän. Med samtliga huvudmän avses både fristående och kommunal verksamhet. Modellen för det socioekonomiska anslaget gäller för både kommunala och fristående skolor, se bilaga 2. Utbildningsnämndens beslut avseende det socioekonomiska anslaget strider därför inte heller mot likabehandlingsprincipen eftersom beslutet även omfattar kommunala skolor.

Likabehandlingsprincipen och Sankt Örjans skolor

Utbildningsnämnden uppfattar att Bolaget menar att det generella beslutet om sänkning inte omfattar den kommunala verksamheten Sankt Örjans skolor och därför har Utbildningsnämnden frångått likabehandlingsprincipen i beslutet.

Utbildningsnämnden vill särskilt framhålla att Sankt Örjans skolor inte beviljas grundbelopp eller tilläggsbelopp avseende de elever som tas emot i verksamheten.

Den kommunala verksamheten Sankt Örjans skolor är inte en skola i skollagens mening. Sankt Örjans skolor har i uppdrag att erbjuda en variation av specialpedagogiska inriktningar i särskilda undervisningsgrupper. Erbjudandet gäller för elever i behov av särskilt stöd i kommunal grundskola där rektor i samråd med vårdnadshavare och elevhälsan, under kortare eller längre tid, anser sig sakna förutsättningar att ge elever undervisning vid beslutsskola (nedan hemskola).

Det är således elevens hemskola (kommunal grundskola inom Stockholms stad) som beslutar om eleven ska erbjudas undervisning på Sankt Örjans skolor när hemskolan inte anser sig ha förutsättningar själv. Det är hemskolans val om Sankt Örjans skolor ska anlitas eller inte. Under 2012 har eleven fortsatt att vara inskriven på hemskolan och det är också hemskolan som har ansökt om grundbelopp och tilläggsbelopp avseende eleven. Sankt Örjans skolor i sin tur fakturerar elevens hemskola för uppdraget. Hemskolan betalar Sankt Örjans skolor i första hand med det grundbelopp och tilläggsbelopp som erhållits för eleven. Det innebär att om elevens behov av stöd har generat högre kostnader än så har antingen elevens hemskola finansierat den kostnaden med andra intäkter eller så har Sankt Örjans skolor eller båda två gjort ett negativt resultat för den eleven.

Eftersom Stockholms stad är huvudman för både verksamheten Sankt Örjans skolor och de skolor som anlitar Sankt Örjans skolor handlar det om en intern fördelning av kostnaderna inom Stockholms stad. Om en skola går med underskott

ska det som huvudregel regleras mot ett överskott nästkommande år. Det betalas inte ut någon extra ersättning ur den kommunala budgeten för grundbelopp och tilläggsbelopp. Ersättning i form av grundbelopp och tilläggsbelopp som bedöms på ett likvärdigt sätt enligt 2010 års modell har utgått från Stockholm stads budget avseende eleverna som får undervisning på Sankt Örjans skolor genom att beloppen har betalas ut till elevens hemskola. Elevens hemskola omfattas av Utbildningsnämndens beslut om generell sänkning.

Bolaget invänder också att Utbildningsnämnden täcker underskotten i verksamheten för Sankt Örjans skolor och att Utbildningsnämnden därför inte behandlar skolorna lika.

Stockholm stad har en modell för hur man ska täcka upp eventuella underskott inom kommunala skolor. Av de grundbelopp som de kommunala skolorna får i bidrag, kvarhålls en viss del av bidragen centralt hos Utbildningsförvaltningens egenregi för att använda till att täcka eventuella underskott hos kommunala skolor. Det är således en intern fördelning av de grundbelopp som beviljats alla kommunala skolor i Stockholms stad. Det innebär inte att en kommunal skola behandlas annorlunda än en fristående. Den budget som finns för grundbelopp och tilläggsbelopp i kommunen påverkas inte. De enskilda individerna får fortfarande samma grundbelopp och tilläggsbelopp oavsett om de går i en kommunal skola eller en fristående skola. En fristående skolkoncern kan på samma sätt låta en skola med överskott få finansiera en skola med underskott, utan att för den skull skolkoncernen erhållit mer bidrag från den kommunala budgeten.

Förvaltningsrätten har tidigare tagit ställning till Stockholms stads medelsfördelningssystem och inte funnit anledning ifrågasätta detta (se t.ex. Förvaltningsrättens i Stockholms dom i mål nr. 8607-11 m. fl.)

Sammanfattningsvis har Bolaget inte anfört några omständigheter som ska medföra att beslutet ska anses olagligt enligt 10 kap. 8 § kommunallagen.

Bilagor

1. Utdrag ur Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2011, s. 47
2. Utdrag ur Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2012 s. 57